

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ &
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ**

ΕΚΘΕΣΗ

**ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ
ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2023
[Άρθρο 76 ν. 4270/2014]**

ΑΘΗΝΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2024

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛΙΔΑ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΠΟΡΕΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ	4
1 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού κατά κατηγορία	4
2 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού κατά Υπουργείο / φορέα	11
3 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού Αποκεντρωμένων Διοικήσεων	13
4 Διάθεση-απορρόφηση αποθεματικού	14
5 Δαπάνες Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και Ταμείου Ανάκαμψης και Ανασυγκρότησης (ΤΑΑ)	16
6 Συμπληρωματικοί Προϋπολογισμοί	20
7 Σημαντικές προσαρμογές σύμφωνα με το πρότυπο ESA 2010	23
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	24

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση συντάσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του ν.4270/2014 (ΦΕΚ Α' 143) καθώς και της οικ. 2/75748/ΔΠΓΚ/17-10-2018 (ΦΕΚ Β' 4698) απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών και υποβάλλεται στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών από τον καθ' ύλην αρμόδιο Γενικό Διευθυντή Δημοσιονομικής Πολιτικής και Προϋπολογισμού του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.). Στην έκθεση αυτή αναλύεται η πορεία των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού κατά το οικονομικό έτος 2023 και αποτελεί συνοδευτικό στοιχείο του ετήσιου κρατικού προϋπολογισμού που κατατίθεται στη Βουλή σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 58 του ν.4270/2014.

Ειδικότερα παρουσιάζεται, με την παράθεση συνοδευτικών αναλυτικών πινάκων, η πορεία των δαπανών κατά κατηγορία δαπάνης και κατά Υπουργείο / φορέα της Κεντρικής Διοίκησης. Γίνεται διακριτή παρουσίαση των δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού των Υπουργείων και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, καθώς και των δαπανών, κατά Υπουργείο / φορέα της Κεντρικής Διοίκησης, του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ). Σε κάθε ενότητα παρουσιάζονται οι αρχικά προϋπολογισθείσες πιστώσεις και οι πραγματοποιηθείσες πληρωμές, καθώς και οι αποκλίσεις μεταξύ αυτών με την αντίστοιχη επεξήγηση. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται στη διάθεση και απορρόφηση των αποθεματικών των παρ. 1 και 8 του άρθρου 59 του ν.4270/2014 του Κρατικού Προϋπολογισμού και των προσαρμογών κατά ΕΣΑ επί του ταμειακού αποτελέσματος. Τέλος, περιλαμβάνεται διακριτή ενότητα για τους συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς, οι οποίοι ψηφίστηκαν κατά τη διάρκεια του 2023.

Στη βάση της λογιστικής μεταρρύθμισης, τέθηκε σε εφαρμογή το νέο λογιστικό πλαίσιο με την έκδοση, τον Ιούνιο του 2018, Προεδρικού Διατάγματος με αριθμό 54/2018 (ΦΕΚ Α' 103) και την έκδοση, στη συνέχεια, σχετικής Υπουργικής Απόφασης 2/58493/ΔΠΓΚ/31-07-2018 (ΦΕΚ Β' 3240), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, η οποία αφορούσε στην οικονομική και διοικητική ταξινόμηση του προϋπολογισμού των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης. Με βάση το ανωτέρω λογιστικό πλαίσιο αποτυπώνεται ο προϋπολογισμός της Κεντρικής Διοίκησης (κατάρτιση - εκτέλεση) με την ισχύουσα οικονομική και διοικητική ταξινόμηση.

ΠΟΡΕΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ

1 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού κατά κατηγορία

Α. Στον ακόλουθο πίνακα (1) εμφανίζεται, κατά κατηγορία δαπάνης, η εκτέλεση του τακτικού προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2023 (σε ταμειακή βάση).

Πίνακας 1. Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού έτους 2023 κατά κατηγορία (σε ευρώ)				
Λογαριασμός	Περιγραφή Δαπάνης	Προϋπολογισμός	Πληρωμές	Μεταβολή %
21	Παροχές σε εργαζομένους	13.795.795.000	14.038.903.536	1,8
21101 + 21201 + 21301	Τακτικές αποδοχές	11.017.601.632	11.166.868.803	1,4
21102 + 21202 + 21302	Πρόσθετες αποδοχές	627.470.976	735.744.273	17,3
21103 + 21203 + 21303	Αποδοχές σε είδος	4.666.000	7.711.533	65,3
21304	Παροχές κληρωτών	11.980.000	9.535.381	-20,4
21901 + 21902 + 21903	Εργοδοτικές εισφορές	2.134.076.392	2.119.043.546	-0,7
2190101 + 2190201 + 2190301	ΕΦΚΑ	1.800.384.435	1.789.382.147	-0,6
2190102 + 2190202 + 2190302	ΕΟΠΥΥ	324.710.157	322.923.867	-0,6
2190103 + 2190203 + 2190303	Λοιπά ταμεία	8.981.800	6.737.532	-25,0
22	Κοινωνικές Παροχές	397.439.000	417.130.290	5,0
23	Μεταβιβάσεις	32.475.557.000	33.399.158.616	2,8
231	Τρέχουσες εγχώριες μεταβιβάσεις	28.592.083.700	29.748.889.318	4,0
23101	Μεταβιβάσεις στην Κεντρική Διοίκηση	0,00	0,00	
2310180	Αποδόσεις στην Κεντρική Διοίκηση	0,00	0,00	
23102	Μεταβιβάσεις σε νοσοκομεία	1.679.008.000	1.778.796.777	5,9
2310201+2310204+2310205+2310270	Επιχορηγήσεις (πλην υπερωριών και εφημεριών)	1.371.208.000	1.472.351.877	7,4
2310202 + 2310203	Επιχορηγήσεις υπερωριών και εφημεριών	307.800.000	306.444.900	-0,4
23103	Μεταβιβάσεις στις Υγειονομικές Περιφέρειες-Πρωτοβάθμιο Εθνικό Δίκτυο Υγείας (ΥΠΕ-ΠΕΔΥ)	296.200.000	309.949.459	4,6
2310301+2310304+2310305+2310370	Επιχορηγήσεις (πλην υπερωριών και εφημεριών)	222.000.000	234.453.859	5,6
2310302 + 2310303	Επιχορηγήσεις υπερωριών και εφημεριών	74.200.000	75.495.600	1,7
23104	Μεταβιβάσεις σε Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)	2.809.543.000	2.797.303.728	-0,4
23104 πλην 2310480	Επιχορηγήσεις σε ΟΤΑ	206.313.000	266.112.315	29,0
2310480	Αποδόσεις σε ΟΤΑ	2.603.230.000	2.531.191.414	-2,8
23105	Μεταβιβάσεις σε ΟΚΑ	21.181.970.000	20.602.699.594	-2,7
23105 πλην 2310580	Επιχορηγήσεις σε ΟΚΑ	21.178.270.000	20.601.071.129	-2,7
2310580	Αποδόσεις σε ΟΚΑ	3.700.000	1.628.465	-56,0
23108	Μεταβιβάσεις σε λοιπά νομικά πρόσωπα	2.528.390.200	4.129.441.963	63,3
23108 πλην 2310880	Επιχορηγήσεις σε λοιπά νομικά πρόσωπα	2.291.255.500	3.909.411.512	70,6
2310880	Αποδόσεις σε λοιπούς φορείς με νομική προσωπικότητα	237.134.700	220.030.451	-7,2
23109	Λοιπές μεταβιβάσεις	96.972.500	130.697.796	34,8
23109 πλην 2310980	Λοιπές επιχορηγήσεις	95.812.500	129.697.796	35,4
2310980	Αποδόσεις σε φυσικά πρόσωπα και φορείς χωρίς νομική προσωπικότητα	1.160.000	1.000.000	-13,8
232	Τρέχουσες μεταβιβάσεις προς οργανισμούς και κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε)	2.394.700.000	2.293.666.988	-4,2
233	Τρέχουσες μεταβιβάσεις σε φορείς του εξωτερικού	162.083.300	181.520.762	12,0
234	Επιχορηγήσεις επενδύσεων εσωτερικού	214.610.000	213.049.869	-0,7
234 πλην 2340480	Επιχορηγήσεις επενδύσεων εσωτερικού	24.610.000	23.049.869	-6,3
2340480	Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.) για επενδυτικές δαπάνες Δήμων	190.000.000	190.000.000	0,0

236	Επιχορηγήσεις επενδύσεων εξωτερικού	1.360.000	0	-100,0
239	Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις	1.110.720.000	962.031.679	-13,4
23901	Καταπτώσεις εγγυήσεων	968.169.000	367.754.374	-62,0
23902	Αναλήψεις χρεών	0	0	
23905	Αποζημιώσεις λόγω δικαστικών αποφάσεων	2.102.000	59.618.504	2.736,3
23903 + 23904 + 23909	Κεφαλαιουχικές ενισχύσεις - Δωρεές - Λοιπές κεφαλαιακές μεταβιβάσεις διάφορες	140.449.000	534.658.801	280,7
24	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	1.540.686.000	2.150.665.595	39,6
24 πλην 24302	Αγορές αγαθών και υπηρεσιών πλην προμηθειών για Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	1.500.654.000	2.113.864.762	40,9
24302	Προμήθειες για Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	40.032.000	36.800.833	-8,1
25	Επιδοτήσεις	80.300.000	118.030.281	47,0
26	Τόκοι (σε ακαθάριστη βάση)	5.851.155.000	7.705.999.858	31,7
27	Λοιπές Δαπάνες	81.257.000	49.018.239	-39,7
29	Πιστώσεις υπό κατανομή	3.155.788.000	0	-100,0
29101	Αποθεματικό	1.000.170.000	0	-100,0
29102	Πιστώσεις υπό κατανομή για δαπάνες πλήρωσης θέσεων προσωπικού	167.622.000	0	-100,0
29103	Πιστώσεις υπό κατανομή για λοιπές δαπάνες αποδοχών	324.012.000	0	-100,0
29104	Πιστώσεις υπό κατανομή για μεταβιβάσεις σε εκτέλεση κοινοτικών και λοιπών προγραμμάτων	0	0	
29105	Πιστώσεις υπό κατανομή για μεταβιβάσεις	261.738.000	0	-100,0
29106	Λοιπές πιστώσεις υπό κατανομή	1.402.246.000	0	-100,0
31	Πάγια περιουσιακά στοιχεία	2.530.934.000	1.691.619.168	-33,2
3130101001 + 3130101002	Αγορές οπλικών συστημάτων από προγράμματα εξοπλισμού	2.412.000.000	1.565.049.412	-35,1
31 πλην 3130101001, 3130101002	Λοιπά πάγια περιουσιακά στοιχεία	118.934.000	126.569.756	6,4
33	Τιμαφή	62.000	35.800	-42,3
Συνολικές Δαπάνες (μη χρηματοοικονομικές)		59.908.973.000	59.570.561.383	-0,6
Πρωτογενείς Δαπάνες (μη χρηματοοικονομικές)		54.057.818.000	51.864.561.525	-4,1
Χρηματοοικονομικές Δαπάνες				
44	Δάνεια (απαιτήσεις)	3.394.000.000	839.382.293	-75,3
45	Συμμετοχικοί τίτλοι και μερίδια επενδυτικών κεφαλαίων	1.058.240.000	106.049.512	-90,0
49	Προκαταβολές και λοιπές απαιτήσεις	0	32.527.455	
52	Υποχρεώσεις από Νόμισμα και καταθέσεις	0	0	
53	Χρεωστικοί τίτλοι (υποχρεώσεις)	27.924.000.000	29.410.943.137	5,3
54	Δάνεια	702.631.130.000	1.586.147.736.544	125,7
57	Χρηματοοικονομικά παράγωγα	0	1.385.268.050	
Σύνολο Δαπανών (μη Χρηματοοικονομικές και Χρηματοοικονομικές)		794.916.343.000	1.677.492.468.374	111,0

Β. Από τα ανωτέρω στοιχεία προκύπτει ότι οι συνολικές δαπάνες (χρηματοοικονομικές και μη) του τακτικού προϋπολογισμού αυξήθηκαν έναντι των πιστώσεων του ψηφισθέντος προϋπολογισμού κατά 111%, κυρίως λόγω της αύξησης των δαπανών αποπληρωμής δανείων του Ελληνικού Δημοσίου. Οι συναλλαγές αυτές χαρακτηρίζονται χρηματοοικονομικές και ως εκ τούτου δεν επηρεάζουν το δημοσιονομικό ισοζύγιο και το πρωτογενές αποτέλεσμα του κρατικού

προϋπολογισμού. Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνουν την επανέκδοση (rollover) των λήξεων του βραχυπρόθεσμου χρέους (έντοκα γραμμάτια και repos), τα οποία θα πρέπει να αντιπαραβάλλονται με τις εισπράξεις της αντίστοιχης μείζονος κατηγορίας του σκέλους των εσόδων, προκειμένου να αποτυπωθεί η καθαρή επίπτωση του βραχυπρόθεσμου δανεισμού, επί του συνολικού ύψους του δημοσίου χρέους, εντός του έτους. Οι εν λόγω δαπάνες εμφανίζονται ως πληρωμές στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών (νυν Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών) και συγκεκριμένα του Ειδικού Φορέα «Γενικές Κρατικές Δαπάνες».

Όσον αφορά στις πρωτογενείς δαπάνες, οι οποίες αποτελούν ένα από τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης της εκτέλεσης του τακτικού προϋπολογισμού, παρουσιάζονται μειωμένες κατά 4,1% ή 2,2 δισ. ευρώ έναντι του ψηφισθέντος προϋπολογισμού, κυρίως λόγω της υποεκτέλεσης των δαπανών καταπτώσεων εγγυήσεων του Ελληνικού Δημοσίου κατά 0,6 δισ. ευρώ, καθώς και των ταμειακών πληρωμών για την πραγματοποίηση των εξοπλιστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας κατά 0,8 δισ. ευρώ. Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα επηρεάζεται από τις φυσικές παραλαβές των εξοπλιστικών προγραμμάτων, μέσω σχετικών εθνικολογιστικών προσαρμογών στις πληρωμές των εξοπλιστικών προγραμμάτων. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι υπήρξε γενικότερη συγκράτηση δαπανών, παρά το ότι ψηφίστηκαν συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί συνολικού ύψους πιστώσεων 0,85 δισ. ευρώ (σκέλος Τακτικού Προϋπολογισμού), οι οποίοι θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε υπέρβαση του στόχου. Οι συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί αναλύονται διεξοδικά σε επόμενη ενότητα.

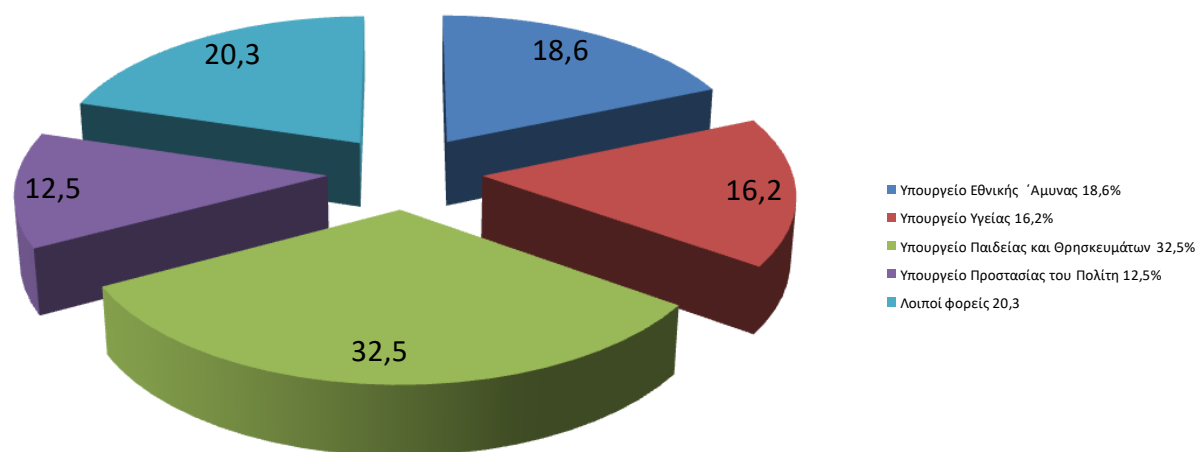
Γ. Ειδικότερα, όσον αφορά στην εξέλιξη των πληρωμών των επιμέρους μη χρηματοοικονομικών μειζόνων κατηγοριών δαπανών, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

α. Παροχές σε εργαζομένους

Στην κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες αποδοχών της Κεντρικής Διοίκησης (τακτικές αποδοχές, πρόσθετες, σε είδος και κληρωτών), με τις αντίστοιχες εργοδοτικές εισφορές. Η εμφανιζόμενη απόκλιση έναντι του προϋπολογισμού ανέρχεται σε 243 εκατ. ευρώ ή 1,8%, εκ των οποίων 97 εκατ. ευρώ αφορούν στο Υπουργείο Υγείας, κυρίως για την ενίσχυση του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού των νοσοκομείων του ΕΣΥ.

Η συμμετοχή στη μισθολογική δαπάνη της Κεντρικής Διοίκησης ανά φορέα αποτυπώνεται στο παρακάτω διάγραμμα ως εξής: Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (νυν Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού) 32,5%, Υπουργείο Εθνικής Άμυνας 18,6%, Υπουργείο Υγείας 16,2% και Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη 12,5%. Πέραν των προαναφερθέντων Υπουργείων, η μισθολογική δαπάνη όλων των υπολοίπων φορέων φθάνει στο 20,3%, αποτυπώνοντας χαρακτηριστικά τον επιμερισμό και τη συγκέντρωση των μισθολογικών βαρών της Κεντρικής Διοίκησης.

Ποσοστιαία συμμετοχή φορέων Κεντρικής Διοίκησης στην μισθολογική δαπάνη (%)

β. Κοινωνικές Παροχές

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως δαπάνες κοινωνικού χαρακτήρα όπως το επίδομα θέρμανσης, λοιπά προνοιακά επιδόματα σε χρήμα και δαπάνες για την καταβολή των συντάξεων που χορηγούνται απευθείας από το κράτος (π.χ. θυμάτων τρομοκρατικών ενεργειών κ.λπ.) και όχι μέσω του προϋπολογισμού του ΕΦΚΑ. Οι εν λόγω δαπάνες παρουσίασαν αύξηση κατά 20 εκατ. ευρώ ή 5,0%, κυρίως λόγω της καταβολής εντός του 2023 αυξημένων παροχών για το επίδομα θέρμανσης ύψους 268 εκατ. ευρώ, έναντι προβλεπόμενων δαπανών ύψους 250 εκατ. ευρώ, στο πλαίσιο της προστασίας του κοινωνικού συνόλου.

γ. Μεταβιβάσεις

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνουν επιχορηγήσεις και αποδόσεις προς τους υποτομείς της Γενικής Κυβέρνησης, όπως ΟΤΑ, ΟΚΑ [ΕΦΚΑ, Δ.ΥΠ.Α. (πρώην ΟΑΕΔ), ΕΟΠΥΥ, ΟΠΕΚΑ κ.α.], νοσοκομεία και ΠΦΥ και προς φορείς εκτός Γενικής Κυβέρνησης, οργανισμούς του εξωτερικού, καθώς και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επίσης, περιλαμβάνονται οι επιχορηγήσεις

για επενδύσεις, οι καταπτώσεις εγγυήσεων, οι αναλήψεις χρεών φορέων Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και οι αποζημιώσεις λόγω δικαστικών αποφάσεων.

Οι πληρωμές παρουσίασαν αύξηση κατά 0,9 δισ. ή 2,8% ευρώ έναντι του προϋπολογισμού, κυρίως λόγω της χορήγησης οικονομικής ενίσχυσης στην Κοινωνία της Πληροφορίας από τον κρατικό προϋπολογισμό, με σκοπό την κάλυψη μέρους του αυξημένου κόστους των νοικοκυριών λόγω της σημαντικής αύξησης του δείκτη τιμών καταναλωτή (MARKET PASS) ως απόρροια της ενεργειακής κρίσης. Η προαναφερθείσα οικονομική ενίσχυση ανήλθε στα 790 εκατ. ευρώ.

Σημαντικές συναλλαγές που συνέβαλαν στην αύξηση των μεταβιβαστικών δαπανών ήταν η ενίσχυση της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.) ύψους 1.034 εκατ. ευρώ έναντι 405 εκατ. ευρώ των σχετικών προβλέψεων, η έκτακτη επιχορήγηση στον e-ΕΦΚΑ ύψους 161 εκατ. ευρώ για την εφάπαξ οικονομική ενίσχυση των συνταξιούχων τον Δεκέμβριο του 2023, η επιχορήγηση στον ΟΠΕΚΑ ύψους 175 εκατ. ευρώ λόγω της έκτακτης προσαύξησης των προνοιακών παροχών, η απόδοση των υπερκερδών παραγωγών ενέργειας στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης ύψους 367 εκατ. ευρώ, η επιχορήγηση στον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης (Ε.Ο.Α.Ν.) ύψους 129 εκατ. ευρώ για την εξόφληση του τέλους ταφής των ΟΤΑ Α' βαθμού του έτους 2022 και Α' εξαμήνου του 2023, καθώς και η επιχορήγηση στην Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (Ε.Κ.Α.Π.Υ.) ύψους 131 εκατ. ευρώ για την κάλυψη της δαπάνης προμήθειας φαρμάκων, ύστερα από διαγωνιστικές διαδικασίες, για τις ανάγκες των νοσοκομείων του ΕΣΥ και του Γ.Ν. Παπαγεωργίου.

δ. *Αγορές αγαθών και υπηρεσιών*

Οι καταναλωτικές δαπάνες παρουσίασαν υπέρβαση κατά 610 εκατ. ευρώ ή 39,6% σε σχέση με τις προβλέψεις του προϋπολογισμού. Αυτές αφορούσαν κυρίως λειτουργικά έξοδα, μετακινήσεις προσωπικού, προμήθειες για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες και λοιπές δαπάνες λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών. Η υπέρβαση του στόχου εντοπίζεται κυρίως: α) στις αγορές καυσίμων κίνησης ύψους 271 εκατ. ευρώ (εκ των οποίων αγορές καυσίμων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας 265 εκατ. ευρώ, το οποίο αναλαμβάνει και πραγματοποιεί πληρωμές για λογαριασμό του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και του Λιμενικού Σώματος) έναντι προϋπολογισθέντων 197 εκατ. ευρώ, β) στο ηλεκτρικό ρεύμα με πληρωμές ύψους 179 εκατ. ευρώ έναντι προϋπολογισθέντων 78 εκατ. ευρώ, γ) στη μίσθωση εναέριων μέσων (κυρίως πυρόσβεσης) με πληρωμές ύψους 107 εκατ. ευρώ έναντι προϋπολογισθέντων 63 εκατ. ευρώ, δ) στα έξοδα ημερήσιας αποζημίωσης προσωπικού (κυρίως εκτός έδρας) με πληρωμές ύψους 101 εκατ. ευρώ έναντι προϋπολογισθέντων 52 εκατ. ευρώ, ε) στα έξοδα κοπής κερμάτων με πληρωμές ύψους 83 εκατ. ευρώ έναντι προϋπολογισθέντων 15 εκατ. ευρώ, στ) στα έξοδα εφόρων, εποπτών, δικαστικών αντιπροσώπων και αναπληρωτών αυτών, γραμματέων και διερμηνέων για τη

διενέργεια εκλογών με πληρωμές ύψους 85 εκατ. ευρώ έναντι μηδενικών προϋπολογισθέντων και ζ) στην αγορά εμβολίων με πληρωμές ύψους 107 εκατ. ευρώ έναντι προϋπολογισθέντος 1 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται ότι στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους έχει πλέον καθιερωθεί και συστηματοποιηθεί η επισκόπηση δαπανών σε συνεργασία με τις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών των Υπουργείων, με σκοπό την επίτευξη εξοικονομήσεων.

ε. *Επιδότησεις*

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται κυρίως οι δαπάνες παροχής καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας καθώς και λοιπές δαπάνες επιδότησης προϊόντων και υπηρεσιών. Η υπέρβαση του στόχου κατά 38 εκατ. ευρώ ή 47,0% οφείλεται κυρίως στην πληρωμή δαπανών ύψους 100 εκατ. ευρώ για την επιδότηση στο diesel θέρμανσης, στο πλαίσιο των δημοσιονομικών παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης.

στ. *Τόκοι*

Οι δαπάνες για τόκους παρουσίασαν υπέρβαση του στόχου της τάξεως του 1,9 δισ. ευρώ ή 31,7% σε σχέση με τις προβλέψεις του προϋπολογισμού και είναι σε άμεση συνάρτηση με την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους. Τονίζεται ότι στο πρωτογενές δημοσιονομικό αποτέλεσμα δεν συμμετέχουν οι δαπάνες των τόκων. Τέλος οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής τελούν ως επί το πλείστον, υπό τη διαχείριση του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) και εγγράφονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους και πιστώσεις σε ύψος, δηλαδή κατά ποσά ίσα με έσοδα που δεν είχαν προβλεφθεί (σχετικά παρ.4 του άρθρου 60 και του άρθρου 74 του ν.4270/2014).

ζ. *Λοιπές Δαπάνες*

Οι λοιπές δαπάνες περιλαμβάνουν κυρίως τις επιστροφές του Ελληνικού Δημοσίου προς την Ευρωπαϊκή Ένωση από τυχόν ανεκτέλεστα προγράμματα. Η εκτέλεση του προϋπολογισμού παρουσίασε υποεκτέλεση κατά 32 εκατ. ευρώ ή 39,7%, κυρίως λόγω ετεροχρονισμού της εκκαθάρισης των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

η. *Πιστώσεις υπό κατανομή*

Στην κατηγορία αυτή προβλέπονται πιστώσεις, οι οποίες κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού διατίθενται σε φορείς και κατανέμονται σε διάφορες κατηγορίες δαπανών,

ανάλογα με τη φύση της δαπάνης που προβλέπεται να πραγματοποιηθεί, καθώς δεν ήταν εξαρχής γνωστή. Το μεγαλύτερο μέρος των πιστώσεων της κατηγορίας αυτής αφορά στο τακτικό (παράγραφος 1) και στο ειδικό (παράγραφος 8) αποθεματικό του άρθρου 59 του ν.4270/2014, ύψους 700 και 300 εκατ. ευρώ αντίστοιχα, καθώς και στο αποθεματικό για την κάλυψη του ενεργειακού κόστους ύψους 1 δισ. ευρώ, το οποίο προβλέφθηκε ειδικά για το έτος 2023. Τα αποθεματικά αυτά προβλέπονται στον ειδικό φορέα «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» του Υπουργείου Οικονομικών (νυν Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών) και διατίθενται κατά τη διάρκεια του έτους στους διάφορους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, για την αντιμετώπιση σημαντικών, άμεσων, αναπόφευκτων και επείγουσών αναγκών. Οι πιστώσεις υπό κατανομή του τακτικού προϋπολογισμού αποτελούν το πλέον ευέλικτο δημοσιονομικό εργαλείο για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων καταστάσεων και συνθηκών.

θ. Πάγια περιουσιακά στοιχεία & Τιμαλφή

Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής παρουσίασαν αθροιστικά συγκράτηση ύψους 839 εκατ. ευρώ ή 33,2%. Στις δαπάνες για απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, το σημαντικότερο μερίδιο καταλαμβάνουν οι πληρωμές των εξοπλιστικών προγραμμάτων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, οι οποίες παρουσίασαν ετεροχρονισμό πληρωμών ύψους 847 εκατ. ευρώ, καθώς σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων μεταφέρθηκε στο οικονομικό έτος 2024. Δημοσιονομικά υπολογίζεται εθνικολογιστική προσαρμογή επί των ταμειακών εξοπλιστικών δαπανών, προκειμένου να προσμετρηθούν στο αποτέλεσμα οι φυσικές παραλαβές εξοπλιστικών προγραμμάτων (σύμφωνα με τη μεθοδολογία ESA).

2 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού κατά Υπουργείο / φορέα

Στον ακόλουθο πίνακα (2) εμφανίζεται κατά Υπουργείο / φορέα η εκτέλεση του τακτικού προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2023, σύμφωνα με την ισχύουσα διοικητική ταξινόμηση του Κρατικού Προϋπολογισμού, κατά την ψήφισή του.

Πίνακας 2. Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού έτους 2023 κατά Υπουργείο / Φορέα (σε ευρώ) *			
Υπουργείο - Φορέας	Προϋπολογισμός	Πληρωμές	Μεταβολή %
1001. Προεδρία της Δημοκρατίας	4.263.000	4.004.613	-6,1
1003. Βουλή των Ελλήνων	148.900.000	148.599.546	-0,2
1004. Προεδρία της Κυβέρνησης	34.679.000	49.900.228	43,9
1007. Υπουργείο Εσωτερικών	3.215.620.000	3.334.353.091	3,7
1009. Υπουργείο Εξωτερικών	266.600.000	272.760.460	2,3
1011. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	5.687.800.000	5.194.628.669	-8,7
1015. Υπουργείο Υγείας	4.776.460.000	5.390.711.213	12,9
1017. Υπουργείο Δικαιοσύνης	515.955.000	544.943.102	5,6
1019. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων	5.015.300.000	5.032.179.342	0,3
1021. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	339.969.000	440.575.790	29,6
1023. Υπουργείο Οικονομικών (πλήν Γενικών Κρατικών Δαπανών)	924.307.000	730.383.068	-21,0
1023-711. Γενικές Κρατικές Δαπάνες (τόκοι, χρεολύσια, προμήθειες και λοιπές δαπάνες)	747.498.172.000	1.628.982.594.172	117,9
1029. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	229.408.000	460.415.613	100,7
1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	298.235.000	686.497.345	130,2
1033. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων	21.795.657.000	21.098.523.667	-3,2
1035. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	141.371.000	144.536.482	2,2
1039. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	851.454.000	857.503.386	0,7
1041. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	284.223.000	301.155.740	6,0
1045. Υπουργείο Τουρισμού	39.093.000	33.273.872	-14,9
1053. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	162.588.000	939.025.081	477,5
1055. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	94.020.000	76.718.813	-18,4
1057. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	1.947.833.000	2.149.134.035	10,3
1059. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	575.351.000	545.149.393	-5,2
1901 έως 1907. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	69.085.000	74.901.651	8,4
ΣΥΝΟΛΟ	794.916.343.000	1.677.492.468.374	111,0

* Η δομή των υπουργείων του πίνακα είναι προ της εφαρμογής του ΠΔ 77/2023 (Α' 130), βάσει της παρ. α' του άρθρου 49 του ν. 5045/2023 (Α' 136).

Στους προϋπολογισμούς των Υπουργείων εγγράφονται, μεταξύ άλλων, πιστώσεις για δαπάνες μισθοδοσίας και μετακίνησης των υπηρεσιακών οργάνων τους, λειτουργικές δαπάνες,

δαπάνες προμηθειών, επιχορηγήσεις σε φορείς που εποπτεύουν, αποδόσεις εσόδων που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων και γενικότερα δαπάνες απαραίτητες για την επιτέλεση των σκοπών τους.

Με βάση τον ανωτέρω πίνακα, αξιοσημείωτη ήταν η αύξηση στις δαπάνες των εξής Υπουργείων / Ειδικών Φορέων:

- Ψηφιακής Διακυβέρνησης κατά 776 εκατ. ευρώ ή 477,5%, κυρίως λόγω της πληρωμής των δικαιούχων του MARKET PASS ύψους 790 εκατ. ευρώ, το οποίο αποτελούσε δημοσιονομική παρέμβαση για ενίσχυση των νοικοκυριών, με σκοπό την κάλυψη μέρους του αυξημένου κόστους αγορών, ιδίως ειδών διατροφής, λόγω της σημαντικής αύξησης του δείκτη τιμών καταναλωτή. Αρχικά κάλυψε την περίοδο Φεβρουαρίου - Ιουλίου του 2023 σύμφωνα με την κ.υ.α. 1170/2023 (ΦΕΚ Β' 242). Ωστόσο, με την κ.υ.α. 147/2023 (ΦΕΚ Β' 5243), όπως τροποποιήθηκε με την κ.υ.α. 265/2023 (ΦΕΚ Β' 6121), η ενίσχυση επεκτάθηκε για τους μήνες Αύγουστο έως και Οκτώβριο 2023. Με την κ.υ.α. 332/2023 (ΦΕΚ Β' 6433) η ενίσχυση επεκτάθηκε για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2023, για τους δικαιούχους της οικονομικής ενίσχυσης του άρθρου 46 του ν. 5045/2023 (ΦΕΚ Α' 136), που είναι κάτοικοι σε πληγείσες, από φυσικές καταστροφές, περιοχές.
- Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά 388 εκατ. ευρώ ή 130,2%, κυρίως λόγω της απόδοσης υπερκερδών παραγωγών ενέργειας ύψους 367 εκατ. ευρώ, για την περίοδο από την 1η Οκτωβρίου 2021 έως και την 30ή Ιουνίου 2022, στο «Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης», βάσει της παρ.3 αρθ.3 κ.υ.α. ΥΠΕΝ/ΔΗΕ/87027/2890/2022 (ΦΕΚ Β' 4658) και του άρθρου 37 του ν.4936/2022 (ΦΕΚ Α' 105).
- Γενικών Κρατικών Δαπανών, ειδικού φορέα του Υπουργείου Οικονομικών (νυν Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών), κατά 881 δισ. ευρώ ή 117,9%, κυρίως λόγω της αυξημένης δαπάνης για την αποπληρωμή δανείων, η οποία όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα, δεν επηρεάζει το δημοσιονομικό ισοζύγιο και το πρωτογενές αποτέλεσμα του κρατικού προϋπολογισμού. Σημειωτέον ότι ο βραχυπρόθεσμος δανεισμός ανανεώνεται και ανατροφοδοτείται αρκετά συχνά κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, με αποτέλεσμα οι σχετικές δαπάνες και τα αντίστοιχα έσοδα να εμφανίζονται, ισόποσα, αυξημένα.
- Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κατά 231 εκατ. ευρώ ή 100,7%, κυρίως λόγω της υπερεκτέλεσης οικονομικών ενισχύσεων γεωργικού χαρακτήρα σε νομικά πρόσωπα και ειδικούς λογαριασμούς ύψους 227 εκατ. ευρώ, έναντι προβλεπόμενων ποσών ύψους 16 εκατ. ευρώ.

- Προεδρία της Κυβέρνησης κατά 15 εκατ. ευρώ ή 43,9%, κυρίως λόγω της κάλυψης των υποχρεώσεων για προγράμματα ενίσχυσης επιχειρήσεων σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 86 του ν. 4674/2020 και τις σχετικές κ.υ.α. που εκδόθηκαν.

3 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού Αποκεντρωμένων Διοικήσεων

Στον ακόλουθο πίνακα (3) εμφανίζονται οι δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού που πραγματοποιήθηκαν για την κάλυψη των αναγκών των υπηρεσιών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

Πίνακας 3. Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού έτους 2023 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (σε ευρώ)			
Αποκεντρωμένη Διοίκηση	Προϋπολογισμός	Πληρωμές	Μεταβολή %
1901. Απικής	11.610.000	11.757.825	1,3
1902. Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας	7.723.000	9.762.003	26,4
1903. Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας	8.468.000	8.665.641	2,3
1904. Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου	12.467.000	14.070.642	12,9
1905. Αιγαίου	5.631.000	5.995.843	6,5
1906. Κρήτης	6.068.000	6.294.340	3,7
1907. Μακεδονίας – Θράκης	17.118.000	18.355.357	7,2
ΣΥΝΟΛΟ	69.085.000	74.901.651	8,4

Σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων οικονομικού έτους 2023 παρατηρούνται ιδιαίτερα αυξημένες θετικές αποκλίσεις στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας και Πελοποννήσου - Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου, έναντι των προβλέψεων του προϋπολογισμού (26,4% και 12,9% αντίστοιχα), κυρίως λόγω της ανακατανομής πιστώσεων από το αποθεματικό της παρ.1 του άρθρο 59 του ν.4270/2014, με σκοπό την υλοποίηση εργασιών κατεδάφισης, καθώς και την εκτέλεση τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων.

Γενικότερα η μισθολογική δαπάνη των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων αποτελεί το 83,7% της συνολικής δαπάνης, ως εκ τούτου είναι αναμενόμενο να μην παρατηρούνται αξιοσημείωτες αποκλίσεις μεταξύ του συνόλου των προϋπολογισθέντων και του συνόλου των απολογιστικών δαπανών, για αιτίες μη μισθολογικής φύσεως. Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις δεν συμμετέχουν με δαπάνες στο ΠΔΕ και στο ΤΑΑ.

4 Διάθεση – απορρόφηση αποθεματικού

Σε κάθε οικονομικό έτος εγγράφεται στην κατηγορία «Πιστώσεις υπό κατανομή» του Ειδικού Φορέα «Γενικές Κρατικές Δαπάνες» του Υπουργείου Οικονομικών (νυν Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών) πίστωση ως αποθεματικό, σύμφωνα με την παρ.1 του άρθρου 59 του ν.4270/2014, ύψους όχι μικρότερου του 1% και όχι μεγαλύτερου του 2% των συνολικών δαπανών του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού, με εξαίρεση τις δαπάνες για τα τοκοχρεολύσια. Για το 2023 έγινε αρχική κατανομή πιστώσεων ύψους 700 εκατ. ευρώ. Το αποθεματικό χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την κάλυψη σημαντικών, άμεσων, αναπόφευκτων και επείγουσών αναγκών, η πρόβλεψη των οποίων δεν είναι εφικτή κατά τον χρόνο ψήφισης του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού.

Πίνακας 4.1 Ανάλωση τακτικού αποθεματικού έτους 2023 κατά Υπουργείο / Φορέα (σε ευρώ)			
Υπουργείο / Φορέας	Διατεθείσα πίστωση	Πληρωμές	Ποσοστό απορρόφησης %
1001. Προεδρία της Δημοκρατίας	0	0	
1003. Βουλή των Ελλήνων	0	0	
1004. Προεδρία της Κυβέρνησης	20.718.000	15.147.053	73,1%
1007. Υπουργείο Εσωτερικών	7.179.851	5.558.004	77,4%
1009. Υπουργείο Εξωτερικών	4.500.000	4.226.190	93,9%
1011. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	56.595.551	54.235.170	95,8%
1015. Υπουργείο Υγείας	221.879.614	145.224.433	65,5%
1017. Υπουργείο Δικαιοσύνης	6.039.000	4.279.524	70,9%
1019. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων	8.308.230	2.771.469	33,4%
1021. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	2.684.770	2.434.770	90,7%
1023. Υπουργείο Οικονομικών	86.092.061	50.882.853	59,1%
1029. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	81.283.702	79.228.100	97,5%
1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	12.827.273	12.494.775	97,4%
1033. Υπουργείο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων	2.752.641	1.355.159	49,2%
1035. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	42.519	41.156	96,8%
1039. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	50.527.464	48.103.522	95,2%
1041. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	6.400.282	1.755.531	27,4%
1045. Υπουργείο Τουρισμού	164.823	150.177	91,1%
1053. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	824.000	698.960	84,8%
1055. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	10.000	0	0,0%
1057. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	45.106.542	40.336.646	89,4%
1059. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	81.032.264	70.275.858	86,7%
1901. έως 1907. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	4.865.697	905.469	18,6%
ΣΥΝΟΛΟ	699.834.284	540.104.820	77,2%

Κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, οι πιστώσεις που έχουν προβλεφθεί στο αποθεματικό ανακατανέμονται σε άλλες μείζονες κατηγορίες πιστώσεων για την πραγματοποίηση των σχετικών δαπανών από τους φορείς. Η ανάλωση των πιστώσεων που

διατέθηκαν από το αποθεματικό, σύμφωνα με τα στοιχεία των Γενικών Διευθύνσεων Οικονομικών Υπηρεσιών των Υπουργείων, παρουσιάζεται στον πίνακα (4.1).

Επικουρικά χρησιμοποιείται και το ειδικό αποθεματικό, το οποίο προβλέπεται από την παρ.8 του άρθρου 59 του ν.4270/2014, για την κάλυψη σημαντικών και επείγουσών δαπανών, το ύψος του οποίου περιορίζεται έως το 50% του αντίστοιχου ύψους του αποθεματικού της παρ.1 του ίδιου ως άνω άρθρου. Για το 2023 κατανεμήθηκαν αρχικά πιστώσεις ύψους 300 εκατ. ευρώ. Στον πίνακα (4.2) εμφανίζεται η σχετική ανάλυση.

Πίνακας 4.2 Ανάλυση ειδικού αποθεματικού έτους 2023 κατά Υπουργείο / Φορέα (σε ευρώ)			
Υπουργείο / Φορέας	Διατεθείσα πίστωση	Πληρωμές	Ποσοστό απορρόφησης %
1001. Προεδρία της Δημοκρατίας			
1003. Βουλή των Ελλήνων			
1004. Προεδρία της Κυβέρνησης			
1007. Υπουργείο Εσωτερικών	21.216.100	20.948.780	98,7%
1009. Υπουργείο Εξωτερικών			
1011. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	44.865.234	43.788.112	97,6%
1015. Υπουργείο Υγείας	20.974.006	20.738.507	98,9%
1017. Υπουργείο Δικαιοσύνης	140.854	123.713	87,8%
1019. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων	38.717.000	22.081.559	57,0%
1021. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	36.375.092	36.351.856	99,9%
1023. Υπουργείο Οικονομικών	54.447.449	37.711.662	69,3%
1029. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	3.831.274	3.831.274	100,0%
1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	236.436	177.558	75,1%
1033. Υπουργείο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων	1.418.455	1.418.455	100,0%
1035. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	6.252.000	1.055.225	16,9%
1039. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	1.578.210	1.089.680	69,0%
1041. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	13.968.460	8.624.945	61,7%
1045. Υπουργείο Τουρισμού	60.140	60.140	100,0%
1053. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	13.435.000	12.685.000	94,4%
1055. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	1.470.501	1.470.501	100,0%
1057. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	33.544.832	19.876.852	59,3%
1059. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	7.000.000	6.690.047	95,6%
1901. έως 1907. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	432.710	103.522	23,9%
ΣΥΝΟΛΟ	299.963.753	238.827.388	79,6%

Η πρόβλεψη πιστώσεων ως αποθεματικό στον τακτικό προϋπολογισμό αποτελεί ευέλικτο εργαλείο δημοσιονομικής σταθερότητας, καθότι παρέχει στα υπουργεία και τους λοιπούς φορείς, κατόπιν σχετικής εγκρίσεως του Υπουργού Οικονομικών (νυν Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών), τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουν άμεσα καταστάσεις, εν γένει απρόβλεπτες, εντός των ορίων του ψηφισμένου τακτικού προϋπολογισμού.

5 Δαπάνες Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και Ταμείου Ανάκαμψης και Ανασυγκρότησης (ΤΑΑ)

Η εκτέλεση του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων κατά Υπουργείο / φορέα για το έτος 2023 εμφανίζεται στον πίνακα (5.1).

Πίνακας 5.1 Δαπάνες προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων έτους 2023 κατά Υπουργείο / φορέα (σε ευρώ) *			
Υπουργείο – Φορέας	Προϋπολογισμός	Πληρωμές- Μεταβιβάσεις	Ποσοστό απορρόφησης %
1001. Προεδρία της Δημοκρατίας	0	0	
1003. Βουλή των Ελλήνων	1.000.000	1.398.040	139,8
1004. Προεδρία της Κυβέρνησης	6.000.000	1.013.129	16,9
1007. Υπουργείο Εσωτερικών	215.000.000	181.559.998	84,4
1009. Υπουργείο Εξωτερικών	13.000.000	10.551.641	81,2
1011. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	20.000.000	54.847.938	274,2
1015. Υπουργείο Υγείας	63.000.000	78.809.879	125,1
1017. Υπουργείο Δικαιοσύνης	18.000.000	22.381.850	124,3
1019. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων	670.000.000	775.483.738	115,7
1021. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	30.000.000	50.188.400	167,3
1023. Υπουργείο Οικονομικών	70.000.000	241.234.980	344,6
1029. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	1.202.000.000	1.311.161.018	109,1
1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	720.000.000	1.181.907.869	164,2
1033. Υπουργείο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων	370.000.000	421.853.066	114,0
1035. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	2.945.000.000	2.826.246.892	96,0
1039. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	1.080.000.000	1.057.540.919	97,9
1041. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	210.000.000	188.012.304	89,5
1045. Υπουργείο Τουρισμού	50.000.000	51.849.319	103,7
1053. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	228.000.000	262.568.935	115,2
1055. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	293.000.000	334.989.774	114,3
1057. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	65.000.000	47.721.739	73,4
1059. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	31.000.000	10.554.077	34,0
1901. έως 1907. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	0	0	
ΣΥΝΟΛΟ	8.300.000.000	9.111.875.506	109,8

* Στον πίνακα δεν περιλαμβάνονται τα ποσά που αφορούν στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Από τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα, προκύπτει ότι υπήρξε απορρόφηση των κονδυλίων για δαπάνες των Υπουργείων υψηλότερη κατά 812 εκατ. ευρώ ή στο 109,8% σε σχέση με τον αρχικά ψηφισθέντα προϋπολογισμό. Η υπέρβαση του στόχου εκατ. ευρώ δικαιολογείται από την ψήφιση των δύο (2) συμπληρωματικών προϋπολογισμών (άρθρο 36 του ν.5053/2023 και άρθρο 98 του ν.5079/2023). Οι συνολικές πληρωμές και μεταβιβάσεις ανήλθαν σε 9.112 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 1.716 εκατ. ευρώ αφορούσαν στο εθνικό σκέλος του ΠΔΕ και 7.395 εκατ. ευρώ στο συγχρηματοδοτούμενο από κοινοτικούς πόρους σκέλος.

Όσον αφορά στο ΤΑΑ οι σχετικές δαπάνες κατά Υπουργείο εμφανίζονται στον ακόλουθο πίνακα (5.2):

Πίνακας 5.2 Δαπάνες Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έτους 2023 κατά Υπουργείο / φορέα (σε ευρώ) *			
Υπουργείο – Φορέας	Προϋπολογισμός	Πληρωμές- Μεταβιβάσεις	Ποσοστό απορρόφησης %
1001. Προεδρία της Δημοκρατίας	0	0	
1003. Βουλή των Ελλήνων	0	0	
1004. Προεδρία της Κυβέρνησης	0	0	
1007. Υπουργείο Εσωτερικών	118.128.000	105.523.833	89,3
1009. Υπουργείο Εξωτερικών	2.575.000	0	0,0
1011. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας	0	0	
1015. Υπουργείο Υγείας	362.928.000	81.672.176	22,5
1017. Υπουργείο Δικαιοσύνης	32.419.000	8.522.254	26,3
1019. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων	395.204.000	227.367.996	57,5
1021. Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού	88.594.000	35.746.812	40,3
1023. Υπουργείο Οικονομικών	99.844.000	99.460.087	99,6
1029. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	116.572.000	82.330.592	70,6
1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	689.098.000	699.568.128	101,5
1033. Υπουργείο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων	327.029.000	301.453.154	92,2
1035. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων	208.978.000	166.976.441	79,9
1039. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών	414.805.000	81.145.281	19,6
1041. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής	4.230.000	611.021	14,4
1045. Υπουργείο Τουρισμού	150.267.000	539.133	0,4
1053. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	582.349.000	186.444.223	32,0
1055. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου	31.708.000	8.108.597	25,6
1057. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη	0	0	
1059. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας	37.122.000	4.019.848	10,8
1901. έως 1907. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	0	0	
ΣΥΝΟΛΟ	3.661.850.000	2.089.489.575	57,1

*Στον πίνακα δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες του δανειακού σκέλους του ΤΑΑ, αλλά μόνο οι δαπάνες του επιχορηγούμενου σκέλους, αναφερόμενες στην παρ.1 του άρθρου 42 του ν.4772/2021.

Τα ποσά τα οποία διατίθενται από το ΤΑΑ είναι τέτοιου μεγέθους, που μπορούν να θέσουν την πορεία της χώρας σε τροχιά μόνιμης, δυναμικής και ανθεκτικής ανάπτυξης. Οι δαπάνες του ΤΑΑ αναμένεται να δώσουν σημαντική μόχλευση σε διάφορους τομείς, όπως η πράσινη μετάβαση, ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η απασχόληση και η κοινωνική συνοχή, καθώς και οι ιδιωτικές επενδύσεις. Παρότι το 2023 υπήρξε μια υστέρηση πληρωμών-μεταβιβάσεων κατά 1,6 δισ. ευρώ ή 42,9%, αναμένεται οι πόροι του ΤΑΑ να απορροφηθούν για την ολοκλήρωση των έργων και επενδύσεων έως το τέλος του 2026. Οι συνολικές δαπάνες του ΤΑΑ προβλέπονται στα 18,2 δισ. ευρώ για το επιχορηγούμενο από την Ε.Ε. σκέλος και 17,7 δισ. ευρώ για το δανειακό σκέλος, του οποίου οι δαπάνες περιέχονται στο σκέλος του Τακτικού Προϋπολογισμού και ειδικότερα στην ομάδα λογαριασμών 4 «Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία». Οι σωρευτικές δαπάνες του επιχορηγούμενου από την Ε.Ε. σκέλους για την περίοδο 2021 έως και 2023 ανήλθαν σε 5.239

εκατ. ευρώ. Οι συνολικές πληρωμές-μεταβιβάσεις του 2023 ύψους 2.089 εκατ. ευρώ αντιστοιχούν σε 322 διαφορετικά έργα, εκ των οποίων τα 1.118 εκατ. ευρώ αντιστοιχούν σε μόλις 8 σημαντικά έργα (ήτοι το 53%). Παρακάτω παρουσιάζονται τα έργα αναλυτικά:

Πίνακας 5.3 Δαπάνες κυριότερων έργων Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (σε ευρώ)					
α/α	Πυλώνας	Υπουργείο – Φορέας	Αντικείμενο Έργου	Πληρωμές 2023	Πληρωμές 2021-2023
1	Πράσινη Μετάβαση	1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Βελτιστοποίηση του λειτουργικού ενεργειακού προφίλ των κτιρίων κατοικιών (Πρόγραμμα Εξοικονομώ κατ' οίκον).	366.364.535	1.168.091.341
2	Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή	1033. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων	Προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανακατάρτισης εργαζομένων σε όλους τους κλάδους της οικονομίας, με έμφαση στις ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες.	181.749.739	272.424.814
3	Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας	1007. Υπουργείο Εσωτερικών	Βελτίωση υφιστάμενου οδικού δικτύου αρμοδιότητας των ΟΤΑ, για την βελτίωση της οδικής ασφάλειας και μείωση των ατυχημάτων.	100.000.000	234.662.551
4	Απασχόληση, Δεξιότητες, Κοινωνική Συνοχή	1019. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων	Πανεπιστήμια Αριστείας	130.000.000	130.000.000
5	Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας	1029. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	Καινοτομία και πράσινη μετάβαση στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων	76.873.633	102.123.899
6	Πράσινη Μετάβαση	1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Επεξεργασία και καθαρισμός αστικών λυμάτων περιβαλλοντικά ευαίσθητων οικισμών και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων σε επιλεγμένες πόλεις.	91.582.400	91.582.400
7	Ψηφιακή Μετάβαση	1053. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης	Ψηφιακός μετασχηματισμός μικρομεσαίων επιχειρήσεων.	89.574.004	89.574.004
8	Πράσινη Μετάβαση	1031. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας	Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και του δημόσιου χώρου	82.273.376	82.273.376
ΣΥΝΟΛΟ				1.118.417.688	2.170.732.385

Ειδικότερα:

1. Το έργο που στοχεύει στη βελτιστοποίηση του λειτουργικού ενεργειακού προφίλ των κτιρίων κατοικιών, χρηματοδοτώντας ανακαινίσεις που σχετίζονται με την ενεργειακή απόδοση, συνίσταται στην παροχή κινήτρων σε ιδιοκτήτες κατοικιών για παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε κτίρια, τα οποία υφίστανται νόμιμα και χρησιμοποιούνται ως κύρια κατοικία, με στόχο την αναβάθμισή τους τουλάχιστον κατά 3 ενεργειακές κατηγορίες, τη μείωση των ενεργειακών αναγκών και της κατανάλωσης συμβατικών καυσίμων, στο πλαίσιο της μετάβασης σε ένα «Ενεργειακά Αποδοτικό Σπίτι». Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει κίνητρα για τη στήριξη ενεργειακά φτωχών και ευάλωτων νοικοκυριών με αυξημένο ποσοστό επιχορήγησης. Επίσης, αφορά στην υποστήριξη ενεργειακών κοινοτήτων Δήμων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ.
2. Το έργο αφορά στην παροχή προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης σε ανέργους με στόχο την αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους (upskilling) και την εκ νέου εξειδίκευσή τους (reskilling) σε ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες, καθώς και σε δεξιότητες οικονομικού εγγραμματισμού, προκειμένου να μειωθεί η αναντιστοιχία των δεξιοτήτων των ανέργων σε σχέση με τις δεξιότητες που ζητούνται από την αγορά εργασίας. Το έργο περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης με μεθόδους μάθησης, όπως μεικτή, σύγχρονη, ασύγχρονη ή/και δια ζώσης και την πιστοποίηση των αποκτηθεισών γνώσεων και δεξιοτήτων. Το έργο θα υλοποιηθεί μέσω δημόσιων προσκλήσεων της Δ.ΥΠ.Α.
3. Το έργο αφορά τους Δήμους και τις Περιφέρειες για το οδικό δίκτυο αρμοδιότητας των ΟΤΑ. Στοχεύει στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας και τη μείωση των ατυχημάτων και υπόκειται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ.
4. Το έργο «Πανεπιστήμια Αριστείας» περιλαμβάνεται στη Δράση «Πρωώθηση της ποιότητας, της καινοτομίας και της εξωστρέφειας στα πανεπιστήμια» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0». Σκοπός του έργου είναι η βελτίωση των ποιοτικών δεικτών έρευνας και διδασκαλίας των Ελληνικών Πανεπιστημίων και η ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας τους, μέσω υιοθέτησης στρατηγικών για τη στοχευμένη στήριξη ερευνητικών περιοχών που συγκεντρώνουν χαρακτηριστικά διεθνούς αριστείας.
5. Η καινοτομία και η πράσινη μετάβαση στη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων αφορά σε ένα νέο επενδυτικό πρόγραμμα της δράσης «Οικονομικός Μετασχηματισμός του Αγροτικού Τομέα» και σχετίζεται με τη μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων.
6. Το έργο σχετίζεται με την επεξεργασία και τον καθαρισμό αστικών λυμάτων περιβαλλοντικά ευαίσθητων οικισμών και με τον εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων σε επιλεγμένες πόλεις.
7. Το έργο αφορά στην επιχορήγηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας Μ.Α.Ε., προκειμένου να καταστεί δυνατή η ενίσχυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, για την αγορά και αξιοποίηση ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών. Το έργο καλύπτει την αναβάθμιση φορολογικών

ταμειακών μηχανών, την αναβάθμιση firmware των ταμειακών συστημάτων των επιχειρήσεων και συναφείς δράσεις.

8. Το έργο περιλαμβάνει στρατηγικές παρεμβάσεις που επιλέγονται μέσω ανοικτής πρόσκλησης προς τους αρμόδιους φορείς. Οι παρεμβάσεις έχουν ως στόχο τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος και του δημόσιου χώρου και θα αντιμετωπίσουν την κλιματική αλλαγή, στοχεύοντας στην ελαχιστοποίηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

6 Συμπληρωματικοί Προϋπολογισμοί

Σημαντικά γεγονότα επείγοντος χαρακτήρα και μη δυνάμενα να προβλεφθούν κατά τη διάρκεια κατάρτισης του προϋπολογισμού του 2023, οδήγησαν αναπόφευκτα στην ενεργοποίηση του άρθρου 60 του ν. 4270/2014 (Α' 143), περί κατάθεσης και ψήφισης συμπληρωματικών προϋπολογισμών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.1 - Στοιχεία συμπληρωματικών προϋπολογισμών έτους 2023 (σε ευρώ)							
α/α	Διατάξεις	Είδος Προϋπολογισμού	Φορέας	Ειδικός Φορέας	ΑΛΕ	Περιγραφή ΑΛΕ	Ποσό
1	Άρθρο 50, ν.5045/2023 (ΦΕΚ Α' 136)	Τακτικός	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	1023-711-0000000	2910601001	Πιστώσεις για δαπάνες εφαρμογής δράσεων προγραμμάτων	600.000.000
		Τακτικός	Υπουργείο Εσωτερικών	1007-206-0000000	2910601002	Πιστώσεις για δαπάνες εκλογών πλην οδοιπορικών και εκλογικής αποζημίωσης	10.000.000
		Τακτικός	Υπουργείο Εσωτερικών	1007-206-0000000	2910601056	Πιστώσεις για οδοιπορικά και αποζημίωση για τη διενέργεια εκλογών	90.000.000
2	Άρθρο 36, ν.5053/2023 (ΦΕΚ Α' 158)	Τακτικός	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	1023-711-0000000	2910601061	Πιστώσεις για δράσεις που σχετίζονται με τη στήριξη και ενίσχυση πληγέντων από θεομηνίες, καθώς και με την πρόληψη, προστασία και αποκατάσταση από θεομηνίες	150.000.000
		ΠΔΕ	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	1023-203-0000000	2910601001	Πιστώσεις για δαπάνες εφαρμογής δράσεων προγραμμάτων	450.000.000
3	Άρθρο 98, ν.5079/2023 (ΦΕΚ Α' 215)	ΠΔΕ	Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών	1023-203-0000000	2910601001	Πιστώσεις για δαπάνες εφαρμογής δράσεων προγραμμάτων	350.000.000
Τακτικός Προϋπολογισμός						Σύνολο	850.000.000
ΠΔΕ						Σύνολο	800.000.000
Κρατικός Προϋπολογισμός						Γενικό σύνολο	1.650.000.000

Με δεδομένο ότι οι αρχικά εγκεκριμένες πιστώσεις που προβλέφθηκαν στο αποθεματικό δεν επαρκούσαν για την πλήρη χρηματοδότηση των απρόβλεπτων γεγονότων, ούτε υπήρχε η δυνατότητα αντιμετώπισής τους με την εφαρμογή των κανόνων ανακατανομής πιστώσεων βάσει του άρθρου 71 του ν.4270/2014, ο Υπουργός Οικονομικών (νυν Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών) υπέβαλε στη Βουλή των Ελλήνων προς ψήφιση, τρεις συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς κατά τη διάρκεια του έτους, ως εξής:

- Με την ψήφιση του άρθρου 50 του ν.5045/2023 (ΦΕΚ Α' 136) προωθήθηκε η αντιμετώπιση επείγουσών και έκτακτων αναγκών, που ανέκυψαν λόγω της ανάγκης στήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, καθώς και φορέων Γενικής Κυβέρνησης εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης και της συνεπακόλουθης αύξησης των τιμών των αγαθών και των υπηρεσιών. Επίσης, με αυτήν καλύφθηκαν οι αυξημένες ανάγκες για δαπάνες στον τομέα της υγείας, καθώς και οι δαπάνες για τη διεκπεραίωση των αυτοδιοικητικών εκλογών Α' και Β' βαθμού, λόγω μη επάρκειας πιστώσεων για εκλογικές δαπάνες, ως συνέπεια των δεύτερων εθνικών εκλογών στις 25 Ιουνίου 2023, για τις οποίες δεν είχαν προβλεφθεί αρχικά πιστώσεις.
- Με την ψήφιση του άρθρου 36 του ν.5053/2023 (ΦΕΚ Α' 158) προωθήθηκε η αντιμετώπιση επείγουσών και έκτακτων αναγκών, που ανέκυψαν λόγω των καταστροφικών πυρκαγιών, οι οποίες εκδηλώθηκαν σε αρκετές περιοχές της χώρας και ιδίως στις περιφερειακές ενότητες Έβρου και Ροδόπης τον Αύγουστο του 2023. Τα εν λόγω μέτρα ανακούφισαν τον πληθυσμό από τις πολυεπίπεδες δυσμενείς συνθήκες που διαμορφώθηκαν. Ειδικότερα τα μέτρα αυτά περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, αποζημιώσεις, οικονομικές ενισχύσεις και επιδοτήσεις για τους πληγέντες (φυσικά και νομικά πρόσωπα), καθώς και για τον γεωργικό και κτηνοτροφικό τομέα και για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν στις οδικές και λοιπές υποδομές.
- Με την ψήφιση του άρθρου 98 του ν.5079/2023 (ΦΕΚ Α' 215) εξασφαλίστηκε η έγκαιρη και απρόσκοπτη εκτέλεση των πληρωμών που αφορούσαν στα προγράμματα του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014 - 2020, λόγω της λήξης της προγραμματικής περιόδου στις 31/12/2023. Με αυτόν τον τρόπο ευοδώθηκε η λυσιτελέστερη απορρόφηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων και παράλληλα, αποσοβήθηκε τόσο η απώλεια πόρων όσο και η σώρευση απλήρωτων υποχρεώσεων.

Ειδικότερα για την αντιμετώπιση της συνεχιζόμενης ενεργειακής κρίσης, πέραν της αρχικής πρόβλεψης πιστώσεων ύψους 1 δισ. ευρώ, υπήρξε και η σχετική ψήφιση του προαναφερθέντος πρώτου συμπληρωματικού προϋπολογισμού. Η διάθεση των πιστώσεων για την εφαρμογή των ενεργειακών μέτρων είχε ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 6.2 Πληρωμές ενεργειακών παρεμβάσεων τακτικού προϋπολογισμού 2023 (σε ευρώ) *

Υπουργείο / Φορέας	Ειδικός Φορέας	Αναλυτικός Λογαριασμός Εξόδου	Πληρωμές	Παρατηρήσεις
Οικονομικών	1023-711-0000000	2510989899	100.332.470	Επιδότηση Diesel θέρμανσης.
Ψηφιακής Διακυβέρνησης	1053-501-0000000	2310889001	789.848.795	MARKET PASS.
Περιβάλλοντος	1031-204-0000000	2390904003	367.109.067	Απόδοση υπερκερδών παραγωγών ενέργειας στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης.
Υποδομών	1039-203-0000000	2310889001	18.202.202	Έκτακτη ενίσχυση σε αστικά και υπεραστικά ΚΤΕΛ και λοιπούς μεταφορείς.
ΣΥΝΟΛΑ			1.275.492.534	

*Ο πίνακας δεν περιλαμβάνει το επίδομα θέρμανσης ως συνεχιζόμενο μέτρο, καθώς και το πρόσθετο έκτακτο κόστος των φορέων σε ενέργεια (καύσιμα, ηλεκτρικό ρεύμα κ.λπ.).

Αναλυτικότερα οι παρεμβάσεις έχουν ως εξής:

- 100 εκατ. ευρώ διατέθηκαν για την επιδότηση diesel θέρμανσης βάσει της κ.υ.α. ΓΔΟΥ 98/29.12.2022 (ΦΕΚ Β' 6958). Το μέτρο αυτό εφαρμόστηκε αρχικά το έτος 2022 και εν συνεχεία παρατάθηκε για το Α' τρίμηνο του 2023.
- 790 εκατ. ευρώ χορηγήθηκαν ως οικονομική ενίσχυση από τον κρατικό προϋπολογισμό, με σκοπό την κάλυψη μέρους του αυξημένου κόστους των νοικοκυριών, λόγω της σημαντικής αύξησης του δείκτη τιμών καταναλωτή, για την περίοδο από τον Φεβρουάριο 2023 έως και τον Ιούλιο 2023 (MARKET PASS), βάσει του άρθρου 115 του ν.5007/2022 (ΦΕΚ Α' 241).
- 367 εκατ. ευρώ αποδόθηκαν στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης, τα οποία αποτελούσαν έκτακτη εισφορά βάσει των υπερκερδών παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας για την περίοδο από την 1η Οκτωβρίου 2021 έως και την 30ή Ιουνίου 2022, βάσει του άρθρου 37 του ν.4936/2022 (ΦΕΚ Α' 105).
- 18 εκατ. ευρώ χορηγήθηκαν ως έκτακτη ενίσχυση σε αστικά και υπεραστικά ΚΤΕΛ και ΚΤΕΛ Α.Ε., καθώς και σε μεμονωμένους μεταφορείς ή επιχειρήσεις που εξυπηρετούν άγονες γραμμές, λόγω των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν από τη ραγδαία αύξησης της τιμής του πετρελαίου κίνησης, βάσει της κ.υ.α. 160387/2023 (ΦΕΚ Β' 3333).

7 Σημαντικές προσαρμογές σύμφωνα με το πρότυπο European System of Accounts (ESA 2010).

Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα, βάσει του οποίου αξιολογείται η εκτέλεση του προϋπολογισμού δαπανών της Κεντρικής Διοίκησης, προκύπτει συνολικά, από την εφαρμογή προσαρμογών σύμφωνα με το πρότυπο ESA 2010 επί των ταμειακών συναλλαγών. Εκ των σημαντικότερων προσαρμογών, από πλευράς μεγέθους, όσον αφορά στο σκέλος των δαπανών, είναι η διαφορά μεταξύ πληρωμών και φυσικών παραλαβών εξοπλιστικών προγραμμάτων. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ αναφορικά με τη Διαδικασία Υπερβολικού Ελλείμματος (Excessive Deficit Procedure) του Μαρτίου 2024, η συγκεκριμένη προσαρμογή είναι θετική (βελτιώνει το αποτέλεσμα) κατά 425 εκατ. ευρώ (προσαρμογές H.27-H.29). Σημαντική προσαρμογή αποτελεί και η μεταβολή του ύψους των απλήρωτων οφειλών των φορέων της Κεντρικής Διοίκησης προς τρίτους (εκτός φορέων Γενικής Κυβέρνησης). Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, προέκυψε αύξηση του ύψους των απλήρωτων υποχρεώσεων κατά 240 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2022 (προσαρμογή G.5 – επιδεινώνει το αποτέλεσμα). Η ΕΛΣΤΑΤ ανά εξάμηνο επανεξετάζει το ύψος των προσαρμογών, βάσει τυχόν νέων δεδομένων.

Προς αποφυγή συγχύσεων, το πρωτογενές αποτέλεσμα κατά ESA βάσει του οποίου αξιολογείται δημοσιονομικά η χώρα, υπολογίζεται σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης, και εκφεύγει του αντικειμένου της παρούσας έκθεσης, η οποία επικεντρώνεται αποκλειστικά στην εκτέλεση των ταμειακών δαπανών της Κεντρικής Διοίκησης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι πρωτογενείς δαπάνες του Κρατικού Προϋπολογισμού (και όχι της Γενικής Κυβέρνησης) παρουσίασαν υποεκτέλεση κατά 2,9 δισ. ευρώ ή 4,5% σε σχέση με τις αρχικές προβλέψεις.

Το γεγονός αυτό αποτυπώνει:

- ότι ενώ και το 2023 εξακολουθούσε να είναι σε ισχύ η ρήτρα γενικής διαφυγής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της οποίας η εφαρμογή σχετίζεται και με την παρ.5 του άρθρου 35 του ν.4270/2014, ο κρατικός προϋπολογισμός αντιμετώπισε όλες τις έκτακτες καταστάσεις (ενεργειακή κρίση, φυσικές καταστροφές κ.λπ.), χωρίς να επέλθει υπέρβαση του στόχου,
- την επιβαλλόμενη δημοσιονομική πειθαρχία που πηγάζει από τις διατάξεις του ν.4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», οι οποίες λειτουργούν αποτρεπτικά έναντι του οποιουδήποτε δημοσιονομικού εκτροχιασμού, λόγω του ότι θέτουν ανώτατα όρια δαπανών στους εμπλεκόμενους φορείς,
- τη συνεχιζόμενη ορθή δημοσιονομική διαχείριση που έχει επέλθει στο σκέλος των δημοσίων δαπανών της Κεντρικής Διοίκησης και
- την ευελιξία που παρέχει το νομοθετικό πλαίσιο, καθώς και την ικανότητα των υπηρεσιών που εμπλέκονται στη δημοσιονομική διαχείριση της χώρας, για την επαρκή αντιμετώπιση πρωτόγνωρων κρίσεων και έκτακτων, απρόβλεπτων αναγκών.